

BÖRTÖNRŐL ÁLMODOM MOSTANÁBAN

Regényrészlet

G I O N N Á N D O R

Néhány nappal karácsony előtt érkeztem haza, az utcákon térdig ért a hó, és fehérek voltak a házak. Kétévi börtönre ítélték, ebből tizenöt hónapot ültem le, szerencsésnek mondhattam magam, és én szerencsésnek is éreztem magam, és továbbra is azt kívántam, hogy áldottak legyenek a földrajztanárnök és az árva gyerekek. A cefreszagot teljesen kiszívta belőlem a téli hideg, kitisztult a fejem is, és a börtön utáni első otthoni éjszakán már megint nem voltam álmos, kimentem az utcára, és arra gondoltam, hogy jó volna tüzet gyújtani azon a helyen, ahol valamikor Hegedűs Marcella néni főzte a kukoricát, ennyivel igazán tartoztam Hegedűs Marcella néninek gonosz álmaim miatt, amikor a szegény kis öregasszony még a tengerparton a meleg sziklákon sem tudott tüzet gyújtani, pedig nagyon igyekezett, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy vigasztaló jeleket adjon nekem a hideg magánzárkába. Aztán mégsem gyújtottam tüzet, mert tudtam, hogy apámék ezt rosszalótták volna, és az utcabeliek is furcsán néztek volna rám, amiért haszontalanul pazarolom a tűzifát kint az utcán a hideg téli éjszakában. Ők semmit sem tudtak az álmaimról, nekem pedig bele kellett szoknom ismét a szabad életbe. Így hát csak álldogáltam a házunk előtt, élveztem, hogy a sötét éjszakában is fehér körülöttem a világ, és abban reménykedtem, hogy felbukkan valahonnan Simokovics úr, vele szívesen elbeszélgettem volna az álmaimról, de Simokovics úr nem bukant fel, bizonyára másfelé járta az utcákat, nyilván nem is tudott arról, hogy én hazajöttem a börtönből.

Karácsony estéjén összejött az egész család a szülői házban, vagyis bátyáimék eljöttek hozzánk feleségeikkel és gyerekeikkel, csak a nővérem nem jött el, ő messze volt tőlünk a hegyek között, ahol talán még nagyobb volt a hó, mint nálunk, és ahol az őslakók bizonyára még akkor sem voltak hajlandók jegyet váltani a vonatra, hanem ingyen utaztak, ami annak idején nagyon lehangozta apámat. De akik eljöttek, azok jókedvűek voltak, és

örültek neki, hogy kiszabadultam, és meséltetek velem a börtönről. Főleg a tengerpartról és a tengerről meséltem nekik. A nagyszoba közepén plafonig érő karácsonyfa állt, fenyőillatot árasztott, és én fenyőerdőről és kabócákról beszéltem hosszasan, meg az éjszakai üdítő fürdőzésekről, Paolóról, a cápáról azonban nem tettem említést. Pálmafákról is meséltem, holott pálmafákat csak akkor láttam, amikor megbilincselve vittek vissza a tengerpartról a börtönbe, és akkor is csak néhány percig, de most azt meséltem, hogy a verőfényes napokon széles levelű pálmafák alatt heverészttem, és hosszú lábú fürdőruhás dalmata lányokban gyönyörködtem, mert úgy gondoltam, hogy ezzel is örömet szerzek a családomnak karácsony estéjén. Örült is mindenki, hogy ilyen jó dolgom volt a börtönben, és rengeteg aprósüteményt ettünk meg akkor együtt.

Simokovics úr karácsony napján jelent meg. Hóna alatt zsákvászonba burkolt ormótlan csomagot hozott, és boldog ünnepeket kívánt. Bementünk a szobámba, leültünk, Simokovics úr kibontotta a zsákvászont. Körülbelül negyven centiméter magas, durván kifaragott kőszobor bukkant elő. Egy szürke kőkockán ülő, szürke, meztelen nő volt, nyilvánvalóan nő volt, terjedelmes fenékkal és dús keblekkel, szélesre húzott szájjal, és kissé gonoszul nevetett, fogai sárgára voltak festve.

– Mi ez a rücskös szörnnyeteg? – kérdeztem hebehurgyán és tapintatlanul.

– Ő az aranyfogú üzbég lány – mondta Simokovics úr, és látszott rajta, hogy nagyon megsértődött. – A szeme is ferdére lett kifaragva, igazán ráismerhettél volna. Az üzbég lányok valamennyien ferde szeműek.

Jobban megnéztem a sátánian vigyorgó üzbég lányt, a szeme tényleg ferde volt.

– Maga csinálta a szobrot? – kérdeztem.

– Nem – mondta Simokovics úr. – Én festőművész vagyok, nem szobrász. Az egyik kőfaragó barátomat kértem meg, hogy faragja ki az üzbég lányt, és ő megcsinálta a kedvemért. A szobor fogait befestette aranyozott festékkel.

– Sajátos stílusa van a barátjának – fogalmaztam most már óvatosabban és tapintatosabban.

– Tulajdonképpen művész az illető – mondta Simokovics úr. – Szobrászművész. Napközben sírköveket és emléktáblákat farag, de esténként szobrokat csinál a műhelyében, és mondhatom neked, hogy nagyon érdekes szobrokat.

Megragadtam a kőszobrot, és az asztalra tettem. Nehéz szobor volt, nagyot koppant az asztalon, megvizsgáltam közelebbről a dús kebleket, és majdnem biztos voltam benne, hogy Simokovics úr faragta ki a szobrot, amitől legalább annyira meghatódtam, mint amikor a tengerparti szálloda padlásszobájában fehér lepedőt láttam az ágyon.

– Meg fogok barátkozni az üzbég lánnyal – mondtam. Hosszasan nézegettem tovább, és próbáltam megbarátkozni vele. Nehezen ment. Az üzbég lány elnézett mellettem ferde szemével, és mintha gúnyosan nevetett volna az aranyozott festékekkel bemázolt fogaival.

– Gyorsan kijöttél a börtönből – mondta Simokovics úr.

– Példásan viselkedtem odabent – mondtam. – Tiszteltem előljáróimat, tiszteltem az előírásokat, túrtam a megaláztatásokat, és szenvedtem szegény Kovács Júlia haláláért. Megérdemeltem, hogy előbb hazaengedjenek. Fulladoztam már a börtönben. Amióta itthon vagyok, minden éjszaka kiállok a házunk elé, nézem a hosszú fehér utcát, és nagyon boldognak érzem magam, mert az utca egyik végén sem látok börtönőröket.

– Mit akarsz csinálni? – kérdezte Simokovics úr.

– Dolgoznom kellene valamit. És közben tanulni is. Szeretném befejezni az egyetemem.

– Ha akarod, elintézem, hogy visszavegyenek a régi munkahelyedre.

– Nagyon hálás lennék. A börtönben is éjszakai portás voltam néhány hónapig. Szerettem a munkámat, és Blaise Pascal Gondolatokját olvastam. Igaz, egy éjszaka pezsgőt ittam, de ez rendkívüli éjszaka volt, ilyesmi többé nem fog előfordulni, éjszakai portásként ezentúl csak teát fogok inni, és majd készülök az egyetemi vizsgákra.

– Éjszakánként majd betérek hozzád teázni – mondta Simokovics úr.

– Mindenkor szívesen látom – biztosítottam. – Elbeszélgetünk Üzbegisztánról és a börtönről, azután pedig tanulni fogok minden áldott éjszakán, és ha lediplomálok az egyetemen, keresek magamnak egy tanyasi iskolát, és megtanítom betűvetésre az ámuldozó tanyasi gyerekeket.

– Nem kell elmenned tanyasi néptanítónak – mondta Simokovics úr. – Egyetemi diplomával taníthatsz valamelyik városi iskolában is.

– Zöldellő búzamezők között akarok sétálni, és az ég alatt röpködő madarakat akarom nézni.

– Manapság már csak a varjak röpködnek a tanyasi iskolák fölött, éjszakánként pedig a baglyok kuvikolnak.

– A varjakat és a baglyokat is szeretem – mondtam.

– Ebben nem tudok segíteni – mondta Simokovics úr. – Nem ismerek egyetlen tanyasi embert sem.

– Én sem ismerek tanyasi embereket – mondtam.

Simokovics úr elgondolkozott, megnézte a vicsorgó üzbég lányt az asztalon, aztán hirtelen felragyogott az arca.

– A nagypiacra sok tanyasi asszony jár – mondta. – Tojásokat árulnak, meg felbontott csirkéket és pulykákat. Ha jól megy nekik az üzlet, betérnek az öreg Simonhoz és pecsétgyűrűt vásárolnak a férjüknek meg arany fülbevalókat a lányaiknak. Néha a menyeyiknek is.

– Barátkozzon meg a tanyasi asszonyokkal – javasoltam. – Én is meg fogok barátkozni az üzbég lánnyal. A tanyasi asszonyok esetleg diófás festményeket is vásárolnának. A tanyák szobafalát is fel kell díszíteni valamivel. Erre pedig a diófás festmények a legmegfelelőbbek.

Simokovics úrnak még jobban felragyogott az arca és azt mondta:

– Összebarátkozom a tanyasi asszonyokkal. Néha majd vásárolok tőlük egy-egy pulykát vagy tyúkot, és megmagyarázom nekik, hogy csinósítaniuk kell a tanyákat. A varjak és a baglyok nem elégíthetik ki a tanyasi emberek igényeit. Ehhez pecsétgyűrűk és festmények is kellenek.

– Körülbelül másfél év múlva diplomálok – mondtam.

– Másfél év alatt rengeteg tanyasi ismerősöm lesz – mondta Simokovics úr, aztán kissé váratlanul hozzáfűzte: – A börtönélet és a szabad élet között az a különbség, hogy az egyik helyen pezsgőt, a másik helyen teát isznak.

– Jó teákat fogok főzni – ígértem.

– Akkor hát elmegyek, és intézkedem, hogy fölvegyenek ismét éjszakai portásnak – mondta Simokovics úr.

Simokovics úr elment, és intézkedett.

Az új esztendő első éjszakáján már régi helyemen, a portásfülkében ültem, és láttam átkelni a két kandúr macskát a havas úttesten. A kandúrok mintha megöregedtek volna egy kicsit, amíg én a börtönben voltam, lesóványodtak, és lomhábban keltek át az úttesten, mint azelőtt, de azért megtartották régi szokásaikat, megjelentek minden éjszaka a portásfülke előtt, és elsuhantak a nagy szemételep felé. Simokovics úr is megjelent minden éjszaka, ilyenkor teát főztem, és teázgattunk a portásfülkében, Simokovics úr pedig Buharáról mesélt, legtöbbit a buharai üzbég lányokról, akiknek nagyon szép hamvas az arcbőrük, egyáltalán nem csúfítja el őket a kegyetlen sivatagi nap. Én a börtönről meséltem, Simokovics urat leginkább a pálinkafőzés érdekelte, ezért a pálinkafőzés fortélyait magyarázgattam neki hosszasan. És közben sokat tanultam éjszakánként. Komolyan készültem az egyetemi vizsgákra. Otthon lassanként megbarátkoztam a kőbe faragott üzbég lánnyal, az volt a érzésem, hogy időnként már barátságosan mosolyog rám sárga fogaival, és mintha biztatott volna, hogy csak tanuljak szorgalmasan, hasznom lesz még a tanulásból az életben. Ezt is elmondtam Simokovics úrnak, láttam, hogy ezzel örömet okoztam neki, ezekután talán megbocsátotta, hogy első látásra annyira leszóltam a rücskös kőszobrot.

Napközben időnként Kucsukhoz is ellátogattam. Kucsuk ilyenkor leült mellém valamelyik asztalhoz, és halkán elmondta, hogy a Lírikusok nagyon jól dolgoznak a börtönben, rendszeresen küldik a pálinkát. Halkan beszélt, mert figyelő suhancok ültek a többi asztaloknál, úgy láttam, hogy új banda kezd kialakulni a Lírikusok területén, és úgy láttam, hogy a bandavezér Halmosi Róbert lesz. Halmosi Róbertet sohasem kedveltem. Nem

szerettem a Róbert nevet, és emellett sunyi fickó volt, már gyerekkorában gyümölcsöt lopott a kertekből, sőt egyszer Hegedűs Marcella nénitől is megpróbált főtt kukoricát lopni, de amikor a forró vízbe mártotta a kezét, felordított fájdalomában, az ordításra kifutott a házból Istenféléő Dániel, és nagyon megpofozta Halmosi Róbertet. Halmosi Róbert azóta felnőtt, de nekem most sem tetszett, és nem hittem, hogy be tudná tölteni Istenféléő Dániel helyét.

Tavasszal azonban mégis ügyködni kezdett az új banda. Ismét megjelentek a külföldi rendszámú teherautók Kucsuk cukrászdája előtt, nem olyan gyakran és rendszeresen, mint a Lírikusok idejében, de azért jöttek, és Halmosi Róberték idegesen, kapkodva ráholták ki őket, korántsem olyan ügyesen, mint a Lírikusok, de nagyon igyekeztek. Egy este átjött hozzám a portásfülkébe Halmosi Róbert. Barátságatlan arccal fogadtam, kissé zavartan forgolódott, és a fejem mellé nézett kifelé az ablakon.

– Innen nagyon szépen látni, hogy mi történik a cukrászda előtt – mondta.

– Igen – hagytam rá.

– Sokszor nézted innen a Lírikusokat éjszakánként.

– Igen.

– Minket is láthatsz mostanában.

– Nem figyelek oda. Más dolgom van.

– A Lírikusoknak segítettél – mondta Halmosi Róbert.

– A Lírikusok barátaim.

– Szerezhetnél új barátokat.

– Nincs rájuk szükségem. Nagyon jól megvagyok a régi barátaimmal. Kedvelem őket, mert szeretik a költészetet.

– Hallgattam néhányszor a Lírikusokat – mondta Halmosi Róbert. – Patetikusan szavalnak. A mai életből kivészett a pátoasz. A Lírikusok ideje lejárt.

– Én hallgattam a Lírikusokat a börtönben szavalni. Igen erőteljesen mondták a verseket.

– Börtönben vannak. Mi pedig kellemetlenkedni is tudunk, ha akarunk.

– A Lírikusok egyszer kijönnek a börtönből. És ők is tudnak kellemetlenkedni. Sok mindent megtanultak a börtönben.

Halmosi Róbert a telefonra nézett, és azt mondta:

– Innen bármikor följelenthetsz bennünket.

– Megtehetném, de nem teszem – mondtam. – Nem szeretem a besúgókat. Bár titeket sem kedvellek túlságosan. Idegesen és kapkodva dolgoztok. Pedig a szeszcsempészés komoly munka. Sokkal komolyabb, mint főtt kukoricát lopni egy öregasszony kondérijából.

Halmosi Róbert sarkon fordult, és elment, és ettől kezdve békében ha-

gyott. Végigtanultam a tavaszt, júniusban leraktam néhány vizsgát. Az egyetlen figyelembe vették régi dolgozatomat Thomas Mannról, és ez sokat segített a vizsgákon. A nyarat is végigtanultam, szeptemberen is vizsgáztam, és ősszel már elkezdtem készülődni a diplomáláshoz. Tél elején hazajöttek a Lírikusok és a Mágnsok, a vizsgálati fogsággal együtt letelt az idejük a börtönben. Istenfélé Dániel és a Herceg még a börtönben maradt, ők ketten fél évvel többet kaptak mint a többiek.

Egy éjszaka meglátogatott Kapossy Tamás és Lakner Feri. Hoztak egy üveg pálinkát, azt mondták, hogy Istenfélé Dániel küldi, és hogy ezt nem a feldúsított fáradt cefréből főzték. Megvártuk Simokovics urat, négyen megittuk a pálinkát, tényleg jó pálinka volt, akkor éjszaka nem tanultam. Ellenben megemlítettem Simokovics úrnak a tanyasi kofákat és azt is, hogy hamarosan diplomálni fogok az egyetlenen. Simokovics úr dicsérte a tanyasi kofákat, azt mondta, hogy kellemes és barátságos asszonyok, sok festményt megvettek tőle, és Leviathan-Lukić Simontól is vásároltak pecsétgyűrűket, mert nyárom és ősszel gazdagon termett a gyümölcs és a zöldségféle. Simokovics úr még azt is elmondta, hogy több levelet írt Istenfélé Dánielnek a börtönbe, néhány jó tanácsot adott neki a börtön utáni életre vonatkozóan, de a jó tanácsokról nem beszélt nekünk, Simokovics úr továbbra is szeretett titokzatoskodni. Szóval jól éreztük magunkat azon az éjszakán, a későbbi éjszakák is békések voltak, a külföldi teherautók a havas télben nem jöttek Kucsuk cikrászdája elé, Halmosi Róbert bandája csöndesen unatkozott a cukrászdában, a Lírikusok és a Mágnsok otthon unatkoztak, én serényen tanultam, és teáztam Simokovics úrral, éjszakánként csak a két kandúr macska mozgott, ők is hangtalanul.

Egy napon azután beállított a házunkba két becsületes képű parasztember. Hasonlítottak arra a becsületes képű öreg parasztemberre, aki megpofozott, amikor kitörtem Kovács Júlia nyakát, csakhogy fiatalabbak voltak, és az egyiknél egy dupla csővű vadászpuska volt. Bevezettem őket a szobámba, bemutatkoztak. Az egyiket Tarján Istvánnak, a másikat, akinél a vadászpuska volt, Kamarás Jánosnak hívták. Leültek, megnézték az üzbégi lányt az asztalon, és egy kicsit mintha megriadtak volna tőle. Kamarás János megkérdezte:

– Maga csinálta ezt a szörnyűséget?

– Nem – mondtam. – Egyik jó barátom faragta ki, én kértem meg rá. A szobor tulajdonképpen egy jókedvű üzbégi lány, és én szeretem a jókedvű üzbégi lányokat.

– Igaz, hogy maga tanyasi iskolában szeretne tanítani? – kérdezte Tarján István.

– Igaz – mondtam. – Régóta vágyódom a tanyavilágba a búzamezők és a kukoricaföldek közé. Tágasságra vágyódom, mert mostanában eléggé beszorultam a falak közé.

– A mi iskolánk körül megtalálhatja a búzamezőket és a kukoricatáblákat – mondta Kamarás János.

– Hol van az iskolájuk?

Megmagyarázták. Tarján István még azt mondta:

– Szép kis iskola a miénk, rendszeresen kimeszeljük, és tanítólakás is van benne.

– Most ki tanít az iskolában? – kérdeztem.

– Egy fiatal tanítónő – mondta Tarján István. – Jó tanítónő, szeretjük is, de ő fél ott kint a tanyavilágban. Nagy a csönd körülötte. Kihúzza még ezt a tanévet, de azután elmegy tőlünk. Akkor pedig nagy bajba kerülünk, ez az egyetlen magyar iskola arrafelé, és ha nem lesz tanítónk, bezárják az iskolát, és a gyermekeink szétszóródnak a környező falvakban.

– Hamarosan lediplomálok az egyetemen – mondtam. – Az új tanévben átveszem a gyerekeiket, és sok szép dolgot fogok mesélni nekik. Én nem félek a csöndtől.

– Rendben van – mondta Tarján István. – Jól fogja magát érezni közöttünk. Igazán hálásak leszünk, majd meglátja.

Előrenyújtotta jobb kezét, keményen kezét ráztunk, Kamarás János pedig megkérdezte tőlem:

– Szeret vadászni?

– Nem tudom. Még sohasem vadásztam. De ismertem két szenvedélyes vadászt. Az egyik medvékre, farkasokra és vadkanokra vadászott, sőt még egy cápát is megölt. Utána főbe lőtte magát. A másik ismerősöm is nagyvadakra szeretett vadászni, de mostanában nem vadászhat, mert börtönben ül, és méregerős pálinkát vedel literszámba.

– Mi apróvadakra vadászunk – mondta Kamarás János. – Vadnyulakra, fácánokra, fűrjekre és foglyokra. És nem akarunk öngyilkosok lenni, sem börtönbe kerülni. Télen vadászat közben forralt pálinkát szoktunk inni.

– Lehet, hogy időnként majd magukkal tartok – mondtam.

Kamarás János kezembe nyomta a dupla csövű vadászpuskát.

– Ezt magának hoztuk ajándékba – mondta. Zsebébe nyúlt, és hat puska-golyót vett elő, azokat is átadta. – Kézzel töltött golyók – magyarázta. – Ez igen régi puska, és csak kézzel töltött golyókkal lehet lőni vele. Mire eljön hozzánk, majd csinálunk még golyókat.

A puskát és a golyókat gondosan az asztalra helyeztem az üzbég lány lábai elé.

– Mindig vágytam egy dupla csövű vadászpuskára – mondtam. – Nagyon köszönöm. Egyszer régen megígértem egy riadt szemű fiatal lánynak, hogy dupla csövű vadászpuskával fogom megvédeni a gonosz emberek ellen. De akkor még nem volt puskám, és nem tudtam megvédeni a lányt.

A becsületes képű parasztemberek felálltak, és ismét keményen kezert ráztunk.

– Nyárom kimeszeljük a lakását – mondta Tarján István. – És várjuk szeptemberre. A vadászpuskát okvetlenül hozza magával.

Elmentek, és én nagyon elégedett voltam. Örültem, hogy találtam magamnak egy szép tanyasi iskolát a búzamezők és a kukoricatáblák közepén, és hogy szép dolgokra okíthatom majd az ámuló tanyasi gyerekeket. Rámosolyogtam az üzbég lányra, ő visszamosolygott aranyozott fogaival, mint aki tudja, hogy a dupla csövű vadászpuskával őt is meg fogom védeni a gonosz emberek ellen.

Ezek után már nemcsak éjszakánként tanultam a portásfülkében, hanem tanultam otthon is az üzbég lány mellett, a vadászpuska pedig ott hevert készenlétben az üzbég lány lábai előtt. Sok okosan megírt könyvet elolvastam, és tudtam, hogy biztosan le fogok diplomálni. Aztán tél vége felé hazajött a börtönből Istenfélő Dániel.

Este terjedt el a hír, hogy Istenfélő Dániel Kucsuk cukrászdájában van, és hogy a Lírikusok is ott gyülekeznek. Elsiettem én is Kucsuk cukrászdájába, a Lírikusok már valamennyien ott voltak, összetoltak három asztalt, és körülülték, meglepetésemre közöttük volt Simokovics úr is, Istenfélő Dániel az asztalfőn ült. Kissé távolabb ugyancsak csoportba verődve Halmosi Róbert bandája ült, idegesen mocoogtak a székeken, és szűrös pillantásokat vetettek a Lírikusokra. Odamentem Istenfélő Dánielhez, a vállára tettem a kezem, és azt mondtam:

– Mi, árva gyerekek mindent túlélünk.

– Azért, mert kecsketejen nevelkedtünk, és segítjük egymást ebben a gonosz életben – mondta Dániel.

Ezután felállt Istenfélő Dániel, és lassan odasétált Halmosi Róbert bandájához. Megállt előttük, és szelíden azt mondta:

– Ti még fiatalok vagytok, gyerekek. Ezért sokat kell aludnotok, hogy nagyra nőjeteek. Most menjeteek szépen haza, és térjeteek nyugovóra.

– Megnőttünk már – mondta Halmosi Róbert.

– Tűnés innen, méghozzá nagyon gyorsan! – rivallt rájuk Dániel. – Komolyan akarok beszélgetni a barátaimmal, és lehet, hogy verseket is szavalunk még ma éjjel. Ti pedig nem érteteek a költészethez.

Halmosi Róberték felálltak, és igen harciasaknak látszóttak. A Lírikusok is felálltak. Halmosi Róberték akkor elindultak az ajtó felé. Istenfélő Dániel elmosolyodott, és utánuk szólt:

– Nem kell túlságosan megijedni, gyerekek. Az alkoholt meghagyjuk nektek. De ha időnként verseket akarunk szavalni, elvárom tőletek, hogy hazamenjeteek aludni.

Halmosi Róberték megvigasztalódva mentek ki a cukrászdából, Kucsuk

pedig becsukta és bezárta utánuk az ajtót. Aztán leült közénk, Istenfélé Dániel is elfoglalta a helyét az asztalfőn.

– Miért engedted át a szeszcsempészést ezeknek a kis nyikhajoknak? – kérdezte felháborodva Kapossy Tamás.

– Mi előkelőbb dolgokkal foglalkozunk majd – mondta Dániel.

– Mivel? – kérdezte Kapossy Tamás.

– Arannyal – mondta Dániel.

– Arannyal? – kérdezték többen is.

– Igen – mondta Dániel. – Simokovics úr, aki kiváló festő szép leveleket írt nekem a börtönbe, és megkért, hogy ha kiszabadulok, keressem fel öreg barátját, Leviathan-Lukić Simon ékszerészt. Ma délelőtt érkeztem haza, és azonnal az ékszerészhez mentem. Mondhatom nektek, hogy Leviathan-Lukić Simon nagyon jóságos és bölcs öreg zsidó. Egyből megkedveltem. Főleg azért, mert szerteágazó kapcsolatai vannak a nagyvilágban, és rengeteg pénzt tud csinálni az aranyból. Dollárt és nyugatnémet márkát. A mi dolgunk csupán az lesz, hogy szép, drága ruhákban beutazzuk a világot, hozzunk és vigyünk egy kis aranyat, és a belső zsebünkbe tegyük a dollárokat és a nyugatnémet márkákat. Igaz, hogy most jöttünk ki a börtönből, kissé nehéz lesz útlevelet kapnunk, de ezt is el lehet intézni. Azután pedig jön a pénz. A pénzből juttatunk majd Simokovics úrnak is, hogy elrepülhessen Indiába, és megnézhesse a Tadzs-Mahalt, amely gyönyörű építmény, üzbégy kőfaragók csinálták nagyon régen.

– Veszélyes dolog az aranycsempészés – mondta Lakner Feri. – Túl sok kockázattal jár.

– A börtönben is sokat kockáztattunk – mondta Dániel. – Vásárra vittük a bőrünket néhány üveg ócska pálinkáért.

– Most nem vagyunk börtönben – mondta Lakner Feri.

– Nem? – kérdezte Dániel.

Erre elég sokáig hallgattunk mindannyian. Később Kucsuk szólalt meg:

– Nekem is vannak kapcsolataim a világgal. Főleg Törökországgal. Ott is lehet aranyat szerezni. Valamennyi pénzzel én is beszállnék az üzletbe.

– Mindig kedveltem a török cukrászokat, mert okosak, és mert kitűnő süteményeket készítenek – mondta Dániel, aztán rám nézett. – Te velünk tartasz?

– Nem – mondtam.

– Miért? – kérdezte Dániel.

– Elszegődtem néptanítónak egy tanyasi iskolába. Egy fehérre meszelt tanyasi iskolába, ahol majd gyönyörű dolgokra fogom okítani a tanyasgyerekeket.

– Hamarosan felszámolják az efféle iskolákat – mondta Dániel.

– Meg fogom védeni az iskolát.

– Mivel? – kérdezte Dániel.

– Van egy dupla csövű vadászpuskám és hat töltényem.

– Attól tartok, hogy ez kevés lesz – mondta Dániel.

– Tulajdonképpen miért akarsz te mindenáron abba a tanyasi iskolába menni? – kérdezte Lakner Feri.

– Azért, mert nagyon szép iskola. Két hatalmas diófa áll előtte, az iskolaudvart pedig akácfaék veszik körül. Tavasszal majd gyönyörködöm a fehér akácvirágokban, téli éjszakákon pedig diót török, és verseket írok a tágasságról és a szabadságról. Ezenkívül valamikor megígértem egy földrajz-tanárnőnek, hogy tanyasi iskolában fogok tanítani. Nagyon rendes földrajz-tanárnő volt, azt is tudta, hogy hol van Üzbegisztán, és hogy hol élnek a jókedvű üzbég lányok.

– Jól van – hagyta rám kedvetlenül Dániel. – Okítsd a tanyasi gyerekeket az életre. Szükségük lesz rá a mai világban. Majd mi is segítünk neked. Szavalóestet tartunk a tanyasi iskoládban, és elszavaljuk a tanyasi gyerekeknek a börtönverseidet.

– Megőrizted a verseimet? – kérdeztem.

– Igen – mondta Dániel.

– Kezdhettek tanulni őket – mondtam.

– Én is elmegyek egyszer abba a tanyasi iskolába – mondta Simokovics úr. – Lefestem a két hatalmas diófát.

– Akkor hát mindent megbeszéltünk – mondta Dániel, és hátradólt a székében. Kucsukhoz fordult: – Hozzon valami jófajta italt.

Kucsuk felpattant, hozott három üveg skót whiskyt, és poharakat rakott elénk. Iszogattunk, nevetgeltünk, és a börtönről beszélgettünk. Istenfélő Dániel biztosította Kucsukot, hogy Halálfejű Józsi továbbra is rendszeresen fogja neki szállítani a pálinkát a börtönből.

Nekem később el kellett mennem a munkahelyemre, a szemközti portásfülkébe. Akkor este megint nem tanultam, néztem Kucsuk cukrászdájának kivilágított ablakait, és biztos voltam benne, hogy a Lírikusok nagyon jókedvűek, bizonyára verseket is szavaltak azon az éjszakán. Hajnalban mentek haza, nem sokkal utánuk én is hazamentem, fáradtan és nyugodt lélekkel feküdtem ágyba.

Börtönről álmondtam. Igaz, hogy csak arról a vacak falusi börtönről, amely egy rogyadozó fészker csupán, de súlyos vasajtó van rajta, és azt a vasajtót rám zárták egyszer egy késő őszi éjszakán. Fáztam, és rosszul éreztem magam azon az éjszakán, és álmomban is rosszul éreztem magam. Amikor fölbredtem, émelygett a gyomrom, és ideges voltam. Tudtam, hogy rosszat jelent, ha börtönről álmodom. És azóta is börtönről álmodom mindennap. Pedig biztos vagyok benne, hogy jól döntöttem, amikor visszautasítottam Istenfélő Dániel ajánlatát, hogy vegyek részt az aranycsem-

pészésben. Az aranycsempészés sok pénzt hozhat az embernek, de nagyon veszélyes munka. Gyerekeket okítani pedig szép és tisztességes munka. És én tényleg gyönyörű és hasznos dolgokra akarom okítani az ámuló tanyasi gyerekeket.

Mégis börtönről álmodom mostanában.

V É G E

